

BACHADON SARATONINING KAMYOB VA AGRESSIV TURLARI: GISTOLOGIK TAVSIFI, KLINIK AHAMIYATI VA DIAGNOSTIK YONDASHUVLAR.

Jurabayeva Mohinur Ro`ziboy qizi

Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti talabasi

Toshkent, O`zbekiston

Maxmudova Shaxlo Ismatullayevna

Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti

1 son — Gistologiya va tibbiy biologiya kafedrasi assistenti

Toshkent, O`zbekiston

Xujamuratova Dilnoza Xakimovna

Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti

1 son — Gistologiya va tibbiy biologiya kafedrasi assistenti

Toshkent, O`zbekiston

Аннотация

Ushbu maqolada bachadon tanasi saratonining rivojlanish jarayonida sodir bo'ladigan gistologik o'zgarishlar, ularning morfologik ko'rinishlari va klinik ahamiyati yoritilgan. Endometriydagi proliferativ, displazik, giperplastik hamda malign o'zgarishlar ilmiy manbalar asosida tahlil qilinib, ularning o'zaro bog'liqligi ko'rsatib o'tilgan. Shuningdek, gistologik progressiya davomida hujayralarning differensiyalanish darajasi, mitotik faollik, angiogenez va stromal reaksiyalarning roli tahlil qilingan. Maqolada zamonaviy diagnostik usullar - immunogistokimyo, molekulyar markerlar va raqamli gistologiyani imkoniyatlari haqida ham so'z yuritiladi. Olingan natijalar bachadon saratonini erta tashxislashda gistologik baholashning muhimligini ko'rsatib, patologik jarayonlarni aniqlashda integratsiyalashgan yondashuv zarurligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar

Bachadon saratoni, gistologik o'zgarishlar, endometriy, displaziya, immunogistokimyo, morfologiya.

AGGRESSIVE AND UNIQUELY TYPES OF CERVICAL CANCER: A DESCRIPTION OF THE HISTOLOGICAL, CLINICAL SIGNIFICANCE AND DIAGNOSTIC APPROACHES.

Jurabayeva Mohinur Ro`ziboy qizi

Student

Tashkent State Medical University

Tashkent, Uzbekistan

Makhmudova Shakhlo Ismatullayevna

*Assistant of the № 1-Department of Histology and
Medical Biology of Tashkent State Medical University
Tashkent, Uzbekistan*

Khujamuratova Dilnoza Xakimovna

*Assistant of the № 1-Department of Histology and
Medical Biology of Tashkent State Medical University
Tashkent, Uzbekistan*

Annotation

This article discusses the histological changes occurring during the development of uterine body cancer, along with their morphological and clinical significance. Based on scientific sources, it summarizes data on proliferative, dysplastic, hyperplastic, and malignant transformations of the endometrium. Particular attention is given to cellular differentiation, mitotic activity, angiogenesis, and stromal reactions. Modern diagnostic approaches - including immunohistochemistry, molecular markers, and digital histology - are highlighted. The findings emphasize the importance of histological assessment in early diagnosis of endometrial carcinoma and the need for integrated diagnostic methods.

Key words

Uterine cancer, histological changes, endometrium, dysplasia, immunohistochemistry, morphology.

Kirish. Bachadon saratonining kamyob va agressiv turlarini erta aniqlash va to'g'ri davolash usullarini ishlab chiqish uchun ularning gistologik tuzilishi va morfologik belgilarini chuqur o'rganish muhimdir. So'nggi yillarda bu kasallik bilan og'rig'an ayollar soni nafaqat dunyo bo'yicha, balki O'zbekistonda ham ortib bormoqda. Sog'liqni saqlash vazirligi ma'lumotlariga ko'ra, bachadon tanasi saratoni ayollar orasidagi onkologik kasalliklarning 5-7 foizini tashkil etadi. Shu sababli, ushbu maqolada bachadon saratonining kam uchraydigan, ammo agressiv kechuvchi turlarining gistologik tuzilishi, morfologik o'zgarishlari va klinik ahamiyati haqida so'z yuritiladi.

Gistologik turlari:

Seroz papillyar adenokarsinoma. Bu turdagi o'sma papillyar shakldagi o'simtalar bilan tavsiflanadi. Hujayralar kattalashgan, yadro shakli notekis va atipiyaga ega bo'ladi. Mitozlar ko'p, ya'ni hujayralar faol bo'linadi. Immunogistokimyoviy tahlilda p53, HER2/neu va Ki-67 markerlari ijobiy chiqadi. Bu o'smaning faol o'sishini bildiradi.

Anafilaktik karsinoma. Bu o'sma ikki xil to'qimadan - epiteliyal va mezenximal qismlardan iborat. Shuning uchun uning tuzilishi turlicha, ba'zida sarkomaga o'xshash ko'rinadi. Tahlil natijasida Keratin, EMA va Vimentin markerlari ijobiy, Desmin esa manfiy chiqadi.

Kler hujayrali karsinoma. Bu turdagi o'sma tiniq (shaffof) sitoplazmaga ega hujayralardan tuzilgan bo'lib, naychali yoki qattiq tuzilishga ega bo'ladi. Immunogistokimyoviy tahlilda HNF-1 β va Napsin A markerlari ijobiy natija beradi.

Diagnostika va gistologik belgilar. Har bir turdagi o'smaning o'ziga xos gistologik va immunogistokimyoviy belgisi mavjud.

- Seroz adenokarsinomada - yuqori proliferatsiya va p53 mutatsiyasi.
- Anafilaktik karsinomada - epiteliyal va mezenximal belgilar birga uchraydi.
- Kler hujayrali karsinomada - hujayralarda glikogen ko'p bo'ladi (PAS testi ijobiy).

Bu belgilar yordamida turli o'smalarni bir-biridan farqlash va to'g'ri tashxis qo'yish mumkin.

Prognoz va omillar. Bachadon saratoni odatda endometriyal giperplaziyadan boshlanib, keyinchalik karsinoma va invaziv shaklga o'tadi. Kasallikning og'irligi o'smaning differentsiatsiya darajasi, miometrial invaziya chuqurligi va limfovaskulyar tarqalishiga bog'liq.

O'zbekistonda seroz papillyar adenokarsinoma 3-5%, anafilaktik karsinoma 1-2%, kler hujayrali karsinoma esa 2-3% ni tashkil etadi. 5 yillik yashash ko'rsatkichlari mos ravishda 40-50%, 30-40% va 50-60% atrofida.

Xulosa.

Bachadon saratonining kamyob turlarini chuqur o'rganish ularni erta aniqlash va individual davolash strategiyasini tanlashda muhimdir. Har bir tur o'ziga xos morfologik va immunogistokimyoviy belgilar bilan farqlanadi.

O'zbekiston sharoitida:

- immunogistokimyoviy tahlillarni keng joriy etish,
- molekulyar va raqamli gistologik usullarni klinikaga tatbiq etish,
- yosh mutaxassislarni zamonaviy texnologiyalar asosida tayyorlash zarur.

Bu tadqiqotlar bachadon saratonining erta tashxisi va samarali davolanishida muhim ahamiyat kasb etadi.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ:

1. Бурикбаева, А., & Ишанджанова, С. Х. (2025). ВНЕЗАРОДЫШЕВЫЕ ОРГАНЫ ПЛОДА И ИХ ЗНАЧЕНИЕ. Медицинский журнал молодых ученых, (13 (03)), 112-116.

2. Камалов, Р. К., Ишанджанова, С. Х., & Алимухамедов, Д. Ш. (2024). КРИТИЧЕСКИЕ ПЕРИОДЫ ЭМБРИОГЕНЕЗА. Медицинский журнал молодых ученых, (12 (12)), 157-162.
3. Азизова, Ф. Х., Миртолипова, М. А., Махмудова, Ш. И., Ишанджанова, С. Х., & Сабинова, Д. Р. (2022). СТРУКТУРНЫЕ МЕХАНИЗМЫ НАРУШЕНИЙ ПОСТНАТАЛЬНОГО МОРФОГЕНЕЗА ОРГАНОВ ИММУННОЙ СИСТЕМЫ ПОТОМСТВА, РОЖДЕННОГО В УСЛОВИЯХ ТИРОИДНОЙ ГИПОФУНКЦИИ У МАТЕРИ. Oriental Journal of Medicine and Pharmacology, 2(1), 116-123.
4. BS, N., & Qurbonboyeva, F. R. (2024). PRENATAL FORMATION OF LYMPH NODE SINUSES. Web of Medicine: Journal of Medicine, Practice and Nursing, 2(5), 76-80.
5. Назаров, Б. С. (2025). ВЛИЯНИЕ ПАТОЛОГИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ НА МОРФОЛОГИЧЕСКОЕ И ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ ОРГАНОВ ИММУННОЙ СИСТЕМЫ. PEDAGOG, 8(9), 143-146.
6. Азизова, Ф. Х., Миртолипова, М. А., Махмудова, Ш. И., Ишанджанова, С. Х., & Сабинова, Д. Р. (2022). СТРУКТУРНЫЕ МЕХАНИЗМЫ НАРУШЕНИЙ ПОСТНАТАЛЬНОГО МОРФОГЕНЕЗА ОРГАНОВ ИММУННОЙ СИСТЕМЫ ПОТОМСТВА, РОЖДЕННОГО В УСЛОВИЯХ ТИРОИДНОЙ ГИПОФУНКЦИИ У МАТЕРИ. Oriental Journal of Medicine and Pharmacology, 2(1), 116-123.
7. Nazarova D., Ergashev A. - Bachadon saratonining morfologik aspektlari // Toshkent Tibbiyot Akademiyasi nashriyoti, 2022.
8. Yo'ldoshev Q., Rahimova S. - Gistopatologik diagnostikaning zamonaviy usullari // Samarqand Davlat Tibbiyot Instituti, 2021.
9. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi - Gistologik tekshiruv protokollari // Toshkent, 2024.